

Habruta Night Week 76

Building a fence:

Is one allowed to have a porch without a gate?

How about temporarily?

What about the roof, if used occasionally?

Does the rule apply to an open pool, is there a Torah obligation to have it gated? (next week)

Source:

פרשת כי תצא - דברים פרק כב

כִּי תִבְנֶה בַּיִת חָדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגִגְּךָ וְלֹא־תָשִׂים דָּמִים
בְּבֵיתְךָ כִּי־יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ:

כאן נצטוינו במצוות עשה מן התורה לעשות מעקה בגג הבית, או במרפסת הבית, כדי שלא יפול משם אדם ויפצע או יהרג.

The Torah (Devarim 22) states: "When you build a new house, you shall make a railing for your roof; and you shall not put blood in your home if one falls from it."

This refers to the positive Torah commandment of building a railing around the roof of a house or a porch or balcony so that one does not fall from there and become injured or die.

Rambam:

מִצְוַת עֲשֵׂה לַעֲשׂוֹת אָדָם מַעֲקֶה לְגִגּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כ"ב:ח') וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגִגְּךָ. וְהוּא שְׂיִהְיֶה בֵּית דִּירָה. אֲבָל בֵּית הָאוֹצְרוֹת וּבֵית הַבְּקָר וְכִי־צָא בָּהֶן אִינוֹ זָקוּק לוֹ. וְכָל בֵּית שְׂאִין בּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת פֶּטוּר מִן הַמַּעֲקֶה

בֵּית שֶׁל שְׁנֵי שְׂתָפִין חִיבִין בְּמַעֲקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כ"ב:ח') כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ לֹא תִלָּה אֲלֹא בְּנוֹפֵל. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר (דברים כ"ב:ח') גִּגְּךָ לְמַעַט בְּתִי כְּנִסְיוֹת וּבְתִי מִדְּרָשׁוֹת לְפִי שְׂאִין עֲשׂוּיִים לְדִירָה

Biblical obligation:

ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כלומר, חייב אדם לעשות בגג הבית מעקה, בכדי שלא יפול הנופל ממנו. שהיא מצות עשה מן התורה.

“And you shall make a fence for your roof so that you shall not place blood in your house,” meaning that one is obligated to erect a fence around his roof so that no one falls off of it. We have also explained that this is a positive Torah commandment.

מי שאינו עושה מעקה עובר בעשה ובלאו
ומי שאינו עושה מעקה לגגו, מלבד מה שביטל מצות עשה מן התורה, עובר גם בלאו, כלומר, עובר על מצות לא תעשה, שנאמר "ולא תשים דמים בביתך".

Whoever Does Not Make a Fence Transgresses a Positive and Negative Commandment

If one does not erect a fence around his roof, besides for not fulfilling a positive Torah commandment, he also transgresses the Torah prohibition of “And you shall not put blood in your house.”

Philosophical question:

ולכאורה יש לשאול, שמאחר וה' יתברך הוא הגוזר על האדם מה שיהיה איתו, אם כן מדוע צוה עלינו לעשות מעקה כדי שלא ניפול? והסביר זאת אחד מרבותינו הראשונים בספר החינוך, שאף על פי שה' יתברך הוא הגוזר על האדם חיים או מוות, ולא יפול הנופל מן הגג אלא בגזירה מאת ה' מן השמים, וכמו שאמרו רבותינו, "אין אדם נוקף אצבע מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה", אף על פי כן צריך האדם לשמור את עצמו מן המקרים הנהוגים בעולם. כי האל ברא את עולמו ובנה אותו על יסודות עמודי הטבע, וגזר שתהיה האש שורפת, ושהמים יכבו את האש. וכמו כן יחייב הטבע שאם תפול אבן גדולה על ראשו של האדם תרוצץ את מוחו. או אם יפול אדם מראש הגג הגבוה לארץ, ימות. והוא ה' ברוך הוא, חנן גופות בני האדם, ונתן בהם נשמת חיים, בעלת דעת, שתדע גם לשמור על הגוף מכל פגע. ואחרי שהאל שיעבד את גוף האדם לטבע העולם, צוה עליו לשמור את עצמו מן המקרה הטבעי, כי הטבע שהאדם מסור בידו, יעשה פעולתו על האדם, אם לא שהאדם ישמור על עצמו שלא יפגע בצורה טבעית.

כלומר, מסביר בעל ספר החינוך, שאף על פי שלא יגיע לאדם דבר רע או טוב בלי שיגזרו עליו כן מן השמים, בכל זאת הקדוש ברוך הוא קבע בעולמו שיונהג בדרך הטבע, ולכן מי שלא ישמור את עצמו מן המקרים הרעים, כגון החמה והצינה, בהכרח תגיע אליו הרעה. וכמו שאמרו רבותינו (כתובות ל.), "הכל בידי שמים, חוץ מצינים ופחים", כלומר, כל החולאים שיבואו על האדם, לא יבואו אלא בגזירת הבורא, חוץ ממחלות הנגרמות מקור וחום, שהאדם לא שומר את עצמו כראוי מהם, ולכן נעשה חולה.

The seemingly obvious question is: If Hashem decrees what will happen to every person, why did He command us to make a railing so that one does not fall? The Sefer Ha'Chinuch (the author of which is unknown but is certainly among the great Rishonim; the author explains possible reasons behind the Mitzvot of the Torah) writes: "Although Hashem is the one who decrees life or death upon an individual and one will not fall from a roof unless this has been decreed by Hashem in Heaven based on what our Sages tell us that 'one does not bang his finger in this world unless this has been announced (decreed) in the Upper Realms,' nevertheless, one must protect himself from occurrences which happen in this world, for Hashem has created this world and built it upon the foundations of nature. He has decreed that fire burns and that water extinguishes fire. Likewise, nature also calls for one's head to be smashed if a large stone falls on it or that if one falls from a roof at a high elevation, this individual will die. Hashem has graced the physical bodies he created with a living soul which knows and understands how to protect the body from harm. After Hashem subjugated the body to the laws of nature, Hashem also commanded it to protect itself from naturally harmful occurrences, for the nature one's body is bound by will carry out its laws on the body of man if one does not protect one's self from being harmed by nature."

The Sefer Ha'Chinuch means to tell us that although no good or harm can befall a person without it first being decreed in Heaven, nevertheless, Hashem established that the world run based on nature and if one does not protect one's self from harmful occurrences, such as heat and cold, one will end up being harmed by them. Indeed, our Sages tell us (Ketubot 30a), "Everything is in the hands of Heaven besides for cold and heat," meaning that all illnesses that befall a person are decreed so by Hashem alone besides for illnesses caused by heat and cold which one will contract alone if one does not protect himself from the elements properly.

וממשיך בעל ספר החינוך ובאר נקודה נוספת:

"ואמנם יהיו מקצת בני אדם אשר המלך (ה' יתברך) חפץ ביקרם, לרוב חסידותם ודבקות נפשם בבורא ברוך הוא, המה החסידים הגדולים אשר מעולם, אנשי השם, כמו האבות הגדולים והקדושים, והרבה מהבנים שבאו אחריהם, כמו דניאל חנניה מישאל ועזריה ודומיהם, שמסר הקדוש ברוך הוא את הטבע בידיהם, כאשר ידענו, שאברהם אבינו עליו השלום הפילוהו לכבשן האש ולא הוזק. וכן ארבעת החסידים הנזכרים השליכו עצמם לכבשן האש ואפילו שיער ראשם לא נשרף. אולם רוב בני האדם מחמת החטאים, לא זכו למעלה גדולה זו. ועל כן תצוינו התורה, לשמור משכנותינו ומקומותינו, לבל יקרנו מות בפשיעתינו, ולא נסכן נפשינו על סמך הנס."

לכן צותה התורה, שישמור האדם את עצמו מן המקרים הרעים, ובראש ובראשונה צותה התורה, שיזהר האדם לעשות מעקה לגגו, כדי שלא יפול הנופל ממנו.

The Sefer Ha'Chinuch continues: "There will, nevertheless, be some people who Hashem is especially fond of because of their piety and how they cleave to Him, such as the Patriarchs and many of their descendants after them including Daniel, Chananya, Mishael, and Azarya, whom Hashem placed control of nature in their hands, for instance, as we know, Avraham Avinu was thrown into a fiery furnace and emerged unscathed. Similarly, the four righteous men we have mentioned above threw themselves into a fiery furnace and emerged without a hair on their head being scorched. However, most people do not merit this lofty level as a result of their sins. It is for this reason that the Torah commands us to protect our abodes and areas so that death does not befall us as a result of our sins and so that we do not endanger ourselves on the basis of a miracle."

It is for the above reason that the Torah commands us, first and foremost, for one to build a railing for one's roof so that no one falls from there.

Halacha:

כניסה לגג בית שאין בו מעקה

ודנו הפוסקים, אם יש איסור לעלות לגג בית שאין בו מעקה. כי בדברי מרן השלחן ערוך והפוסקים הראשונים, לא נזכר איסור בדבר כלל, רק שיש חיוב לעשות מעקה, אבל כל זמן שאין שם מעקה, אין איסור בכניסה לגג הבית. ובשו"ת "בצל החכמה" האריך בנדון זה, והביא כמה ראיות שאין איסור בדבר, כל שעולה לגג בזהירות רבה, וכדבריו פסק בספר ילקוט יוסף (שובע שמחות ח"א).

Usage of a Roof that Does Not Have a Fence around It

The Poskim discuss whether or not one may even go up to a roof that does not have a fence around it. Neither Maran HaShulchan Aruch nor any of the Rishonim make mention of such a prohibition, as all they write is that there is an obligation to erect a fence, but even if there is no such fence, there is no prohibition to go onto the roof. The Responsa "Betzel HaChochma" discusses this matter at length and brings several proofs that there is no prohibition to use such a roof, as long as one does so with the utmost caution. The Sefer Yalkut Yosef (Sova Semachot, Volume 1) rules likewise.

חיוב מעקה, הוא דוקא בגג בית שמשתמשים בבית בדרך קבע

לא צותה התורה לעשות מעקה, אלא בגג ה"בית", כלומר, דירה שדרים בה בצורה קבועה. כגון בתי דירות שלנו, או בתי מלון וכיוצא בזה. אבל בתי אוצרות, כלומר, מחסנים וכיוצא בזה, שאין רגילות לדור שם, אין חיוב לעשות מעקה על גג בתים אלה. וכמו כן בגגות רפתות וכל כיוצא בזה, אין חיוב לעשות שם מעקה.

The Obligation to Build a Fence only Applies to a House that is Used Regularly

The Torah only commands us to erect a fence around the roof of a "house," meaning a dwelling in which people reside in regularly, for instance, our houses, hotels, and the like. However, regarding storehouses and the like where it is uncommon to live in, there is no obligation to build a fence around the roofs of such houses. Similarly, one need not erect a fence around the roof of a barn and the like.

חיוב מעקה, דוקא בגג שמשתמשים בו לעתים

וכמו כן, לא צותה תורה לעשות מעקה, אלא בגג בית שמשתמשים בו מידי פעם בפעם, שחייבים לעשות שם מעקה, כל שמאחסנים שם איזה דבר וכדומה. אבל גגות משופעים, כגון גגות של רעפים, מכיון שלא משתמשים בהם כלל, וכשעולים שם לעתים רחוקות, הוא אך ורק בכדי לתקן את הגגות שלא יכנסו שם מים, אין חיוב לעשות שם מעקה. וכן מנהג ישראל בכל מקום שהם, שאינם עושים מעקה בגגות הללו.

וכן כתב רבינו הרשב"א בתשובה, שנהגו העם בכל גלילות ארצינו, שלא לעשות מעקה לגגיהם, לפי שאינם משתמשים בהם, ואינם עולים לגג אלא לתקנו ולטוח אותו בטיט. ובספר ערוך השלחן (הביא דבריו בספר ילקוט יוסף), כתב, שהגגות שהם משופעים, ואי אפשר להשתמש בהם, אין בהם חיוב מעקה.

אבל בגגות ישרים, בפרט במקום שמשתמשים בהם לצורך תליית בגדים או איחסון וכדומה, יש לעשות שם מעקה כדת וכדין.

The Obligation to Build a Fence only Applies to a Roof that is Used Occasionally

Similarly, the Torah only commands us to build a fence around a roof that is used occasionally to store things there and the like. However, roofs that are on a slant, for instance, roofs made out of shingles, since these roofs are not used at all, and even when someone does go up to the roof it is only for maintenance purposes, for instance, to fix a water leak and the like, there is no obligation to build a fence around such roofs. This is indeed the prevalent custom among the Jewish nation not to erect a fence around such roofs.

The Rashba likewise writes in one of his responses that the people in our vicinities customarily do not build fences around their roofs, for they do not use them, and they only go up to their roofs to fix them and coat them with cement. Similarly, the Aruch HaShulchan (quoted by the Yalkut Yosef) writes that slanted roofs which cannot be used are exempt from having a fence.

Nevertheless, regarding straight roofs, especially those used for clothes-hanging, storage, and the like, one is obligated to erect a fence around them as per Torah law.

שאלה: אני דייר בבנין משותף, האם אני יכול לכפות את שאר הדיירים לעשות מעקה לגג הבית?

תשובה ביארנו את מצות התורה, "ועשית מעקה לגגך", שצונו ה' יתברך לעשות מעקה לגג הבית, כדי שלא יפול ממנו אדם.

וכתב רבינו הרמב"ם, שכל המבטל מצות מעקה, ביטל מצות עשה שנאמר "ועשית מעקה לגגך", ועבר על מצות לא תעשה שנאמר "ולא תשים דמים בביתך". וכן מרן השלחן ערוך, הוסיף סימן מיוחד בסוף חיבורו הגדול ה"שלחן ערוך", ובו ביאר את הלכות מעקה, וכן שאר הלכות שמירת הנפש, והוא סימן תכ"ז בסוף חלק חושן משפט. ושם (סעיף ו) פסק מרן בזו הלשון:

"כל המניח גגו בלא מעקה, ביטל מצות עשה ועבר על מצות לא תעשה, שנאמר ולא תשים דמים בביתך". והנה לגבי גג ששייך לכמה שותפים, כמו גג של בנין משותף, לכאורה יש לומר שאין חיוב לעשות שם מעקה, שהרי נאמר בתורה "ועשית מעקה לגגך", ולא נאמר "ועשית מעקה לגג", משמע, שבאה התורה לחייב רק את היחיד לעשות מעקה לגג שלו, אבל גג של שותפים, יש לפוטרו מן המעקה.

אולם רבינו הרמב"ם (בפי"א מהל' רוצח ושמירת הנפש) כתב בזו הלשון: "בית של שני שותפין, חייב במעקה, שנאמר "כי יפול הנופל ממנו", לא תלה אלא בנופל, אם כן למה נאמר בגגך?, למעט בתי כנסיות ובתי מדרשות לפי שאין עשויים לדירה."

כלומר, לעולם, הנקודה הקובעת אם יש חיוב בעשיית מעקה או לא, היא האם יש חשש שיפול מישהו מן הגג. ומה שנאמר בתורה בלשון "מעקה לגגך", הוא משום שמיעטה התורה בתי כנסיות ובתי מדרשות, שאין חובה לעשות מעקה בגג שלהם, משום שבתי כנסיות אינם עשויים לגור שם בקביעות, ואין חיוב לעשות מעקה, אלא בגג של בית שגרים שם בקביעות. וכן פסק מרן השלחן ערוך (סעיף ג). ולכן בודאי שדייר אחד יכול לכפות את שאר דיירי הבנין על מצות מעקה, (וגם בלא טעם זה, מאחר והמנהג לעשות מעקה, הרי הוא רשאי לכופם על זה).

ולסיכום: בבנין משותף, חייבים כל הדיירים להשתתף ולעשות מעקה לגג הבנין, כדי שלא יפול משם אדם

A Railing Around the Roof of an Apartment Building:

Question: I live in an apartment building. Can I compel the other tenants of the building to make a railing around the building's roof? There are six neighboring families residing in our building. Some of the residents are interested in building a fence around the building's roof while others oppose this idea claiming that the roof is barely in use, besides for storage purposes and the occasional maintenance of the solar heating tank. In addition, the opposition also claims that whoever is supposed to get hurt by Heavenly decree will get hurt even with a fence around the roof and whoever is not supposed to get hurt will be spared from harm even without a fence. Whose claims are correct in this matter, the residents in favor of the fence or those opposed to it?

Answer: we have discussed the positive Torah commandment to build a railing for one's roof so that no one falls from it.

The Rambam writes that one who does not build a railing around his roof has nullified the positive commandment of "And you shall make a railing for your roof" and has transgressed the negative Torah commandment of "And you shall not place blood in your home."

Indeed, Maran Ha'Shulchan Aruch added a special Chapter at the end of his epic work, the Shulchan Aruch, where he explains the laws of building a railing and other laws regarding protecting one's life; this is Chapter 427 of Shulchan Aruch Choshen Mishpat, the final chapter of the Shulchan Aruch. There in Section 6, Maran writes as follows: "One who leaves one's roof without a railing has nullified a positive commandment and transgressed a negative commandment, as the Torah states, 'And you shall not place blood in your home.'"

Regarding a jointly-owned roof, such as the roof of every apartment building, it would seem that there is no obligation to build a railing around it, for the Torah states, “And you shall make a railing for your roof” and not “for the roof” which implies that the Torah only commands a private owner to make a railing for his own roof; however, a roof belonging to several partners should be exempt from this Mitzvah.

Nevertheless, the Rambam (Chapter 11 of Hilchot Rotze’ach U’Shmirat Nefesh) writes: “A house belonging to two partners is obligated in a railing, for the verse states, ‘When someone falls from it.’ We see that the Torah makes this Mitzvah contingent upon the individual who falls. If so, why does the Torah say ‘your roof’? This indeed comes to exclude synagogues and Houses of Study which are not meant for residential purposes.”

This means that the primary issue which establishes whether or not there is an obligation to build a railing is if there is a concern that someone may fall off the roof. The reason why the Torah uses the language of making a railing for “your roof” is in order to exclude synagogues and Houses of Study where there is no obligation to make a railing, for people do not dwell there on a permanent basis and the Torah only obligates one to do so for a house where people reside on a permanent basis. Maran Ha’Shulchan Aruch (ibid, Section 3) rules likewise.

Thus, one of the building’s tenants may certainly compel the rest of the tenants to build a railing around the roof (even without this reason, one tenant can compel the others since it is customary to build such a railing).

Summary: All of an apartment building’s tenants must participate in the cost of making a railing around the building’s roof so that no one falls off of it. Thus, obviously, justice lies with the residents who wish to build a fence around the roof of the building.